

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شَفَاعَتِ پیامبر صلی الله علیه وسلم

(ترجمه)

الله سبحانه و تعالی می فرماید:

﴿يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَدْنَىٰ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا وَعَنْتِ
الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا﴾

[طه: 109-121]

ترجمه: در آن روز شفاعت (هیچ کسی) سودی نمی بخشد؛ مگر (شفاعت) کسی که الله (سبحانه و تعالی) به او اجازه دهد و گفتارش را بپسندد. آن چه را که (مردمان) در پیش دارند (در آخرت بدان گرفتار می آیند و می دانند) و آن چه را که (در دنیا انجام داده اند)، پشت سر گذاشته اند، الله (سبحانه و تعالی) می داند؛ ولی آنان از (کار و حکمت) آفریدگار آگاهی ندارند. (در آن روز همه) چهره ها در برابر الله باقی و جاویدان، گرداننده و نگهبان جهان (هم چون اسیران) خضوع و خشوع نموده و گرنش می برند و کسی که (در آن روز کوله بار) کفر (دنیای خود) را بر دوش کشد، نا امید (از لطف الله سبحانه و تعالی و بی بهره از نجات و ثواب) می گردد. هر کسی که کارهای نیکو انجام داده و مؤمن باشد؛ نه از ظلم و ستمی می ترسد (که بر او رود؛ مثلاً بر گناهان اش افزوده شود)؛ نه از کم و کاستی می هراسد (که گریبان گیر کارهای نیک و پاداش اش شود؛ چرا که حساب الله سبحانه و تعالی دقیق است).

آن روز روز قیامت است، شفاعت هیچ کس در مورد دیگری پذیرفتنی نیست؛ مگر کسانی که الله سبحانه و تعالی این اجازه را به آن ها بدهد و شفاعت شان را در حق مسلمانانی که مستحق شفاعت باشند، بپذیرد. کسانی مستحق شفاعت می شوند که در ایمان شان صادق و مخلص بوده و به کلمه توحید عمل کرده باشند. بنائاً کسانی که ادعای مسلمانی دارند؛ اما کفار را ولی گرفته و آن ها را مشاور و رازدار خویش قرار می دهند، در مورد آن ها پیامبر صلی الله علیه وسلم شفاعت نمی کند. کسانی که به شریعت الله سبحانه و تعالی فیصله نکنند و از قوانین کفری پیروی نمایند، پیامبر صلی الله علیه وسلم در مورد آن ها شفیع نبوده و هیچ مسئولیتی ندارد.

الله سبحانه و تعالی علام الغیوب بوده و انسان های صادق، مخلص، مطیع و چنگ زننده به شریعت خود و اطاعت از پیامبر خود را می داند و آن چه را که در پنهان، آشکار، شب، روز، گذشته و آینده انجام می دهند، نیز می داند و هیچ کس از مخلوقات الله سبحانه و تعالی به علم او احاطه ندارد. چهره ها در آن روز گرنش کرده و در برابر الله سبحانه و تعالی ذلیلانه سر تسلیمی فرود می آورند. کسانی که ایمان نداشته و به خاطر الله سبحانه و تعالی خالصانه عمل نکرده اند، به زیان مواجه می شوند؛ اما کسانی که ایمان داشته، به دستورات الله سبحانه و تعالی چنگ زده، عمل صالح انجام داده و در اعمال خود مخلص بوده اند، از این که ظلمی به آن ها رسد؛ هیچ هراسی ندارند و در پناه رحمت و مراقبت الله سبحانه و تعالی می باشند. پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید:

«لکل نبی دعوة مستجابة، فتعجل کل نبی دعوته و انی اختبأت دعوتی شفاعة لامتی يوم القيامة فهی نائلة ان شا الله من مات من امتی لا یشرك بالله شیئا»

ترجمه: هر پیامبری صاحب دعوتی مستجاب است و هر نبی در دعوت اش عجله می کند؛ اما من دعوت ام را در روز قیامت در برابر شفاعت کردن امت خود قرار می دهم و هرکس از امت من در حالی بمیرد که به الله (سبحانه و تعالی) شریک نیاورده باشد، به آن نایل می آید.

پیامبر صلی الله علیه و سلم بهترین مخلوقات و خاتم پیامبران است. شفاعت کننده مسلمانانی است که بمیرند و به الله سبحانه و تعالی شریک نیاورده باشند؛ اگرچه مرتکب بعضی از گناهان شده باشند. این رحمت پیامبر صلی الله علیه و سلم به امت اش بوده که تمامی خطاهای گذشته و آینده آن ها بخشیده می شود؛ چون: پیامبر صلی الله علیه و سلم در برابر بخشیده شدن امت اش حریص بوده و دعوت مستجاب خود را برای شفاعت کردن امت خویش ذخیره نموده است. یگانه شرط شفاعت؛ فقط ایمان به الله سبحانه و تعالی می باشد؛ چنانچه الله سبحانه و تعالی می فرماید:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا﴾

[نساء: 48]

ترجمه: بی گمان الله (سبحانه و تعالی) هرگز شرک به خود را نمی بخشد؛ ولی گناهان جز آن را از هرکس که خود بخواهد، می بخشد و هرکه برای الله (سبحانه و تعالی) شریکی قائل گردد، گناه بزرگی را مرتکب شده است.

همچنین الله سبحانه و تعالی می فرماید:

﴿مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ﴾

[توبه: 113]

ترجمه: پیامبر و مؤمنان را شایسته نیست که برای مشرکان طلب آمرزش کنند، هرچند که خویشاوند ایشان باشند. هنگامی که برای آنان روشن شود که (با کفر و شرک از دنیا رفته اند)؛ پس ایشان (مشرکان) اهل دوزخ اند.

کسانی مستحق شفاعت می شوند که بر توحید بمیرند و به الله سبحانه و تعالی شریک قرار ندهند؛ اما کسی که در حالت کفر بمیرد، برای همیشه در آتش جهنم باقی خواهد ماند. الله سبحانه و تعالی می فرماید:

﴿مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمَصْلِيِّينَ وَلَمْ نَكُ نَطْعُمُ الْمَسْكِينِ وَكُنَّا نَحْوُضَ مَعَ الْخَائِضِينَ وَكُنَّا نَكْذِبُ بِيَوْمِ الدِّينِ حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِينُ فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ﴾

[مدثر: 42]

ترجمه: چه چیزهایی شما را به دوزخ کشانده و بدان انداخته است؟ می گویند: (در جهان) از زمره نمازگذاران نبوده و به

مستمندان طعام نمی دادیم. پیوسته با باطل گرایان (هم نشین و هم صدا می شدیم و به باطل، یاه و عیب جوئی) فرو می رفتیم و روز سزا و جزا (قیامت) را دروغ می دانستیم تا مرگ به سراغمان آمد. دیگر شفاعت و میانجی گری شفاعت کنندگان و میانجی گران، اعم از فرشتگان، پیامبران و صالحان، به ایشان سودی نمی بخشد.

الله سبحانه و تعالی می فرماید:

﴿وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْأَرْزَاقِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاطْمِينٍ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ﴾

[غافر: 18]

ترجمه: (ای محمد!) آنان را از روز نزدیک بترسان (که قیامت است)؛ آن زمانی ست که دل ها (از شدت وحشت) به گلوگاه می رسند (انگار از جای خود کنده و به بالا پرت شده اند) و تمام وجودشان مملو از خشم و اندوه می گردد (خشم بر کسانی که ایشان را به چنین سرنوشتی دچار کرده، خشم بر خود که به حرف دیگران گوش فرا داده و غم و اندوه بر روزگار هدر رفته و طلای عمر باخته شده). ستم گران نه دارای دوست دل سوزند؛ نه دارای میانجی گری که وساطت او پذیرفته شود.

کسانی که در دنیا به خود ظلم نموده، به الله سبحانه و تعالی شریک گرفته و به الله و رسول اش ایمان نیاورده اند، هشدار بده که در روز قیامت اقارب، همکاران، خدمت گزاران و باداران شان به آن ها هیچ نفعی رسانیده نمی توانند. همه اسباب بر آن ها قطع شده و دنیا آن ها را فریب داده است. هیچ شفاعت کننده ای ندارند و جای گاه شان جهنم سوزان است و جهنم جایگاهی بدی ست. پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید:

«صنفان من امتی لن تنالهما شفاعتی: امام ظلوم و کل غال مارق»

ترجمه: شفاعت من به دو گروه از امت من نمی رسد: حاکم ظالم و هر خیانت کار!

چون: حاکم ظالم به شریعت الله (سبحانه و تعالی) حکم نمی کند و قوانین خود را از نزد خود و مردم می سازد. این چیزی است که ما امروزه در سرزمین های اسلامی شاهد آن هستیم. آن ها نظام ها و قوانین را از کشورهای کفری وارد نموده و بر مسلمانان تحمیل می نمایند؛ اما این حکام مردم را فریب داده و طوری وانمود می کنند که گویا آن چه را که تطبیق می کنند، با اسلام هیچ تناقضی ندارد. بعضی از آن ها در قانون اساسی خود ماده ای را می نویسند که "دین دولت ما اسلام است" و عده دولت شان را جمهوری اسلامی نام می نهند؛ در حالی که همه این حرف ها از باب تدلیس و تلبیس بر مسلمانان است تا بگویند که ما در حالت خوبی زندگی می کنیم. خطبای نمازهای جمعه نیز به آیات قرآنی استشهاد نموده و آیت ها را مطابق هوای نفس خود به نفع حکام تأویل می کنند. این حکام به خاطر حکم کردن به غیر ما انزل الله از شفاعت رسول الله صلی الله علیه و سلم محروم می شوند؛ چون: بر حاکم مسلمان لازم است تا به شریعت الله سبحانه و تعالی حکم نماید، از مصالح آن ها مراقبت، عدل را در بین شان تحقق بخشد و امور زندگی شان را بر اساس شریعت تنظیم نماید. در این صورت حاکم عادل که متعهد به تطبیق شریعت الله سبحانه و تعالی باشد، یکی از هفت گروهی است که در روز قیامت، در زیر سایه عرش قرار می گیرد؛ روزی که جز سایه عرش الله سبحانه و تعالی سایه ای دیگری وجود ندارد. حضرت ابوهریره رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و سلم روایت می کند که پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمودند:

«سبعة يظلهم الله يوم القيامة في ظلله يوم لا ظل الا ظله: امام عادل...»

(رواه بخاری)

ترجمه: هفت گروه است که الله (سبحانه و تعالی) در روز قیامت در زیر سایه عرش خویش قرار می دهد؛ روزی که هیچ سایه ای جز سایه عرش او (سبحانه و تعالی) وجود ندارد؛ حاکم عادل...

پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمودند:

«...امراء یكونون من بعدی، فمن غشی ابوابهم فصدقهم فی کذبهم، و اعانهم علی ظلمهم فلیس منی و لست منه، و لا یرد علی الحوض، و من غشی ابوابهم او لم یغش و لم یصدقهم فی کذبهم، و لم یعنهم علی ظلمهم فهو منی و انا منه و سیرد علی الحوض»

ترجمه: امرای بعد از من می آیند؛ هرکس دروغ آن ها را تصدیق نمود و در ظلم به آن ها همکاری نمود، او از من نیست و من از او نیستم و بر حوض هم وارد شده نمی تواند؛ اما کسی که آن ها را در دروغ های شان تصدیق نکرده و در ظلم همکاری شان ننماید، او از من است و من از او و بر حوض وارد می شوند.

حضرت ابوهریره رضی الله عنه روایت می کند که از پیامبر صلی الله علیه و سلم سوال کردم که یا رسول الله!

«من اسعد الناس بشفاعتك يوم القيامة؟ فقال لقد ظننت يا ابا هريرة ان لا يستلني عن هذا الحديث احد اول منك لما رايت من حرصك على الحديث اسعد الناس بشفاعتي يوم القيامة من قال لا اله الا الله خالصا من قبل نفسه»

(رواه بخاری)

ترجمه: ای رسول الله! (صلی الله علیه و سلم) سعادت مندترین فرد در شفاعت شما در روز قیامت کیست؟ پیامبر (صلی الله علیه و سلم) فرمودند: ای ابوهریره! گمان می کردم که کسی پیش تر از تو از این حدیث را از من سوال نمی کند؛ چون تو در این مورد خیلی حریصی. سعادت مندترین فرد به شفاعت من در روز قیامت کسی است که کلمه توحید را خالصانه گفته باشد.

حضرت انس رضی الله تعالی عنه از پیامبر صلی الله علیه و سلم روایت می کند که پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمودند:

«یخرج من النار من قال لا اله الا الله و فی قلبه وزن شعيرة من خیر، و یخرج من النار من قال لا اله الا الله و فی قلبه وزن برة من خیر، و یخرج من النار من قال لا اله الا الله و فی قلبه وزن ذرة من خیر»

(رواه بخاری)

ترجمه: کسی که کلمه توحید را بگوید و در قلب او به اندازه دانه جو خیر باشد، از آتش نجات می یابد و کسی که کلمه توحید را بگوید و در قلب او به اندازه دانه گندم از خیر موجود باشد، از آتش نجات می یابد و کسی که لا اله الا الله بگوید و در قلب او به

اندازۀ ذرۀ خیر موجود باشد، از آتش جهنم نجات می‌یابد.

لااله الاالله؛ یعنی هیچ معبود به جز الله سبحانه وتعالی وجود ندارد و همین کلمه اساس اسلام است. ایمان به لااله الاالله و اخلاص در عمل و عبادت به مقتضای آن، با تحقق بخشیدن حاکمیت شریعت الله سبحانه وتعالی در زندگی انسان‌ها و عدم پذیرفتن هر قانون و شریعت دیگری واجب بوده و لازم است که رفتار مؤمن با خواسته‌های کلمۀ توحید منسجم باشد.

برگرفته از مجله‌ الوعی

نویسنده: ابراهیم "سلامت"

03 جمادی الثانی 1440 هـ.ق

10 دسمبر 2018 م